

Flakstad - Fiskerikommune i transformasjon

Husøy 24.8. 2018

Kurt Atle Hansen,

Nærings- og utviklingssjef i Flakstad kommune

Flakstad - Fiskerikommune i transformasjon

- Omstillingsprosess 2012-2017 (nyskaping, kompetanse, økonomi)
- Turisme og fritid blir seriøs næring?
- Nye reguleringsplaner for utvikling gjennom felles planprosess; Fremtidens fiskevær
- Små fiskerihavner må utvikle tilleggskvaliteter >> grønn vending
- Boliger, service og sambruk av havneområder

Fiskeværene er bosted,
verdiskaping og attraksjon

OMSETNING_ Verdier							
2016				pr 28/2-2017			
	REDSKAP_GR	KVANTUM	RUNDVEKT	BELØP	KVANTUM	RUNDVEKT	BELØP
/ANG	Garn	1 291 994	1 319 662	16 485 628	159 885	160 660	1 511
	Juksa	218 036	223 196	3 075 071	10 816	11 627	171
	Line	309 152	319 992	5 074 794	36 285	37 895	531
	Snurrevad	34 061	36 658	519 730	24 990	25 006	281
	Teiner	101	142	1 440			
/ANG Totalt		1 853 344	1 899 648	25 156 664	231 975	235 188	2 501
BERG	Garn	2 183 150	2 449 309	32 287 098	615 111	644 507	9 361
	Juksa	485 313	499 215	6 506 418	55 418	57 066	841
	Line	1 355 789	1 402 786	25 174 310	112 609	115 025	1 821
	Snurrevad	586 868	686 871	8 571 878			
BERG Totalt		4 611 119	5 038 181	72 539 704	783 138	816 598	12 021
I LOFO	Garn	1 847 623	1 873 936	26 425 591	438 030	439 973	6 431
	Juksa	751 796	761 652	10 535 112	115 003	116 355	1 771
	Line	504 370	521 302	10 338 520	132 825	136 412	1 891
	Snurrevad	73 049	73 395	1 067 989			
BERG Totalt		3 176 838	3 230 284	48 367 212	685 858	692 740	10 101
I LOFOTEN	Garn	458 020	459 123	6 281 618	143 756	144 099	1 551
	Juksa	5 400	7 735	102 080	78	117	117
	Line	389 253	394 907	5 409 940	59 081	59 748	891
I LOFOTEN Totalt		852 672	861 766	11 793 638	202 915	203 963	2 451
Sum		10 493 973	11 029 879	157 857 217	1 903 886	1 948 489	27 091

Havneutvikling

Utdyping, sikkerhet, næringsareal

Miljøteknologi, driftsopplegg

Lokalsamfunn

Tap av torskekvoter = krise i fiskerinæringen, for
lokalsqmfunn og for kommunene

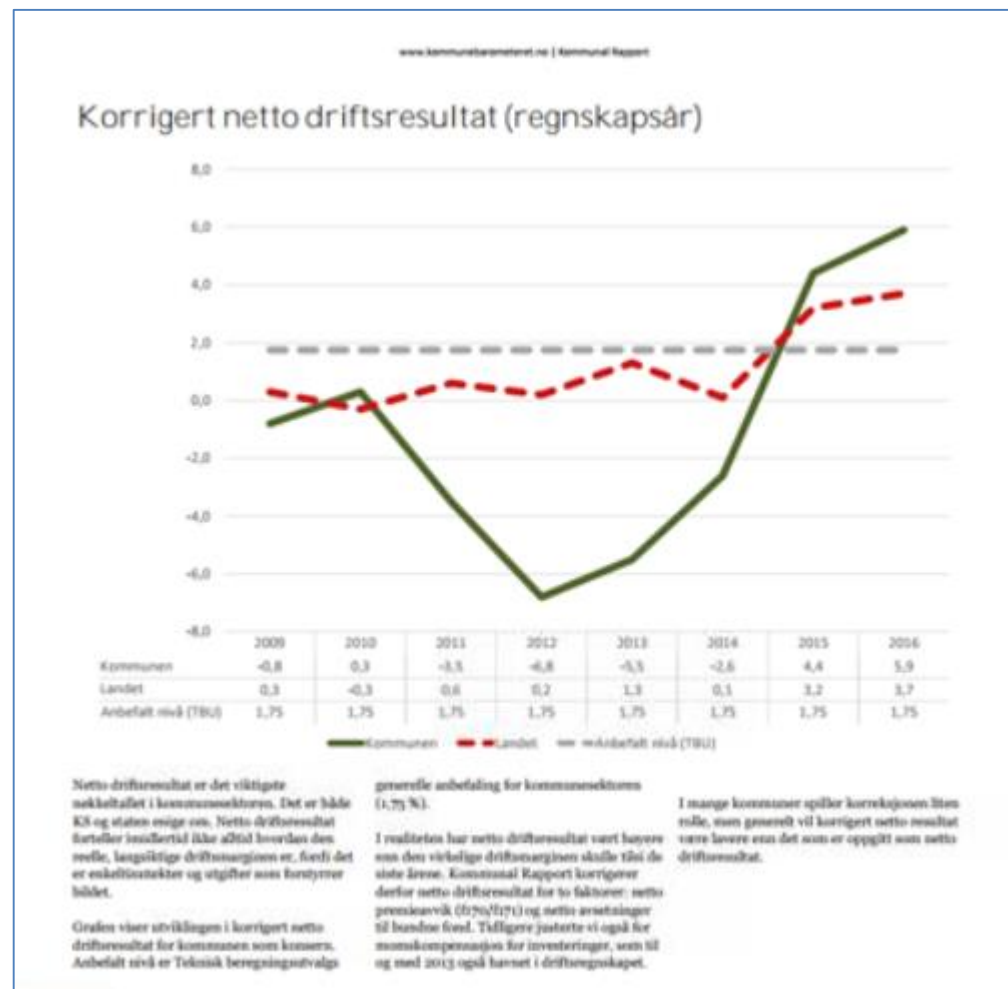
Ifølge en rapport fra fiskeriprofessor Torbjørn Trondsen har 25 kommuner som har sin andel av torskekvoten, økt innbyggertallet med 3788 innbyggere.

De 51 som har tapt kvoteandeler, har mistet 3654 innbyggere. I Lofoten er Flakstad og Vågan kvotetapere, med en nedgang på henholdsvis 18,5 og 10,1 prosent. Blant vinnerne finner vi Moskenes som har økt med 23,5 prosent, og Vestvågøy med 10,7 prosent.

Utfordring: Kostnader og arbeidsmiljø i tradisjonelt fiske.
Fra kvotefokus til mer vekt på kvalitet og miljø?

Utfordring

- Tap av offentlige arbeidsplasser som følge av sentralisering
- Tap av fiskekvoter > færre arbeidsplasser
- Finanskrise 2008-2010 > svikt i marked for tørrfisk og klippfisk > konkurs i fiskeribedrifter
- Lav investeringsevne > sviktende boligmarked
- Flakstad på ROBEK-lista 2008-2018
- Svekket tilbud av tjenester
- Nedgang og fraflytting
- Økt arbeidsinnvandring.
- Bosetting av flyktninger fra 2015.

Hva innbyggerne arbeider med

Fiskerikommunen Flakstad

Fiskerirelatert virksomhet utgjør hoveddelen av næring og verdiskaping i Flakstad.

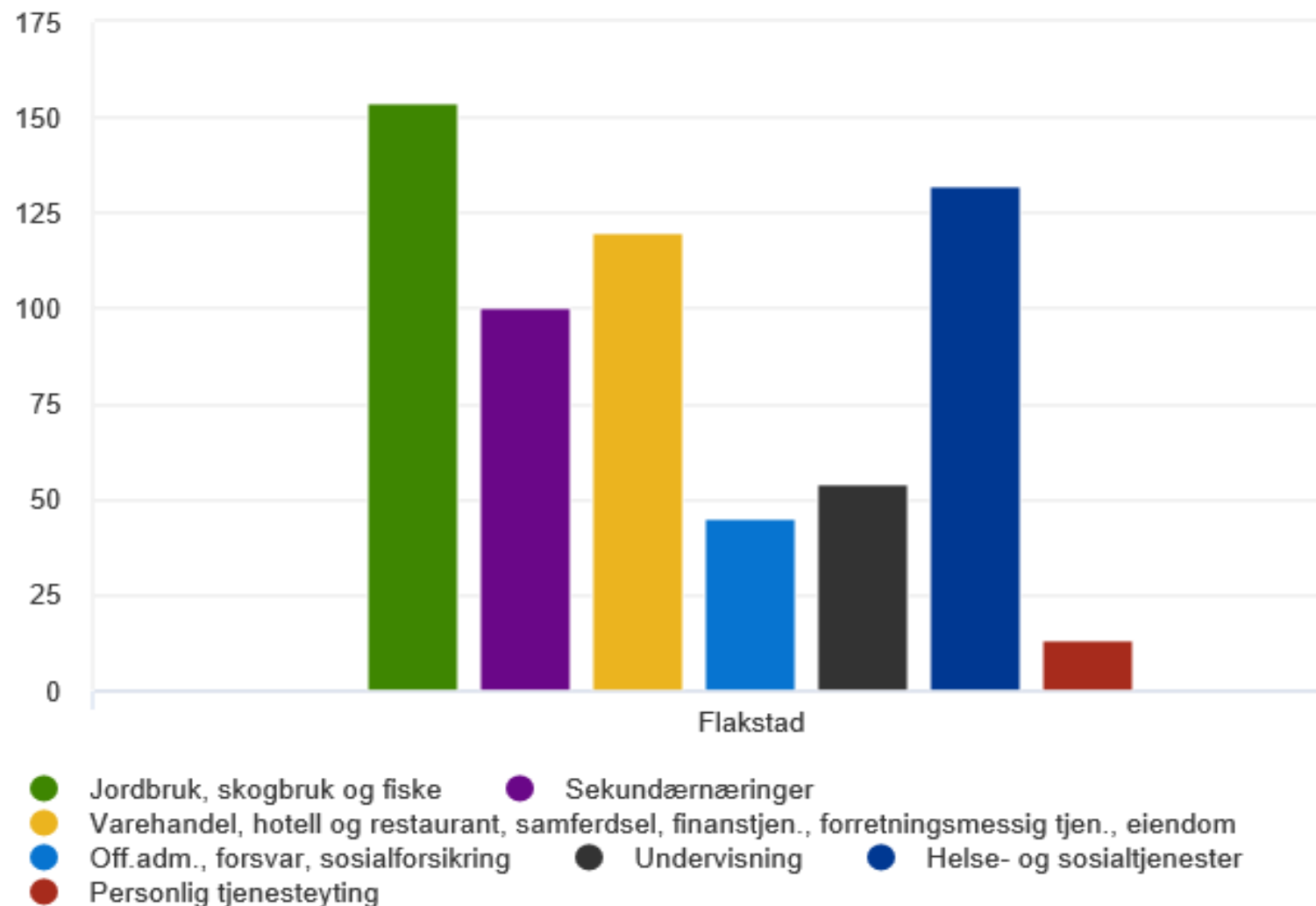
Legger også grunnlag for offentlige tjenester og bosetting generelt.

91 fiskefartøy i merkeregisteret 2017 + ca 100 aktive fritidsfiskebåter.

Relativt stabil fordeling med hovedvekt på sjarker 11-15 m. Noe strukturering skjer i flåten med kvotekjøp og større fartøy.

Stabile fiskeribedrifter med 5 fiskemottak i 4 aktive havner + Nusfjord. I tillegg er det 2 spesialiserte bedrifter på tørrfisk.

Antall innbyggere

Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

Klimavennlig kystfiske - mulig strategisk satsing?

Behov for kartlegging av praksis og muligheter fra fiskebåten til butikken

Hva er det faktiske klimasporet i ulike ledd fra kystfiskebåten til butikken?

Innovasjon og utvikling ift marked og miljøhensyn

Flakstad kommune, Bellona, Elektroforeningen og Nelfo inviterer til fagseminar:

Klimavennlig kystfiske og elektriske fiskebåter – mindre utslipp og bedre drift

Tid: Fredag 24. november 2017 kl 10-14
Sted: UL Lysbøen, Ramberg i Flakstad kommune
Påmelding: [Registrer deg her](#)

Formålet med fagseminaret er å samle folk og presentere status og muligheter ifht utvikling av kystfiskeflåten i klimavennlig retning. Det blir også tatt opp hvordan sjømatproduksjon fra en dokumentert klimavennlig fiskeflåte kan bli mer økologisk bærekraftig og få en styrket markedsposisjon. Dette vil utløse merverdi både rundt selve sjømatproduktene og i ulike innovasjoner og teknologi og logistikk. Et annet viktig moment er forbedret økonomi og arbeidsmiljø for fiskerne som tar i bruk miljøvennlig teknologi om bord i fartøyet.

Del 1 Det store bildet

- 10.00 Velkommen til Ramberg og Flakstad, v/ordfører Hans Fredrik Sørdal
- 10.10 Kartlegging av klimautslipp i kystfiske og muligheter til økologisk bærekraftig sjømatproduksjon, Orientering om forprosjekt i Flakstad kommune v. Kurt Atle Hansen, nærings- og utviklingssjef/prosjektansvarlig
- 10.25 Elektrifisering av kystfiskeflåten kan gi halvering av klimautslipp, v/Jan Kjetil Paulsen, Bellona
- 10.45 Elektrifisering skaper arbeidsplasser langs hele kysten, v/Oddvin Breiteig, Nelfo
- 11.00 Hva mener fiskerne? v/Steinar Jonassen, Nordland fylkes fiskarlag og Annsofie Kristiansen, Norges kystfiskarlag
- 11.15 Pause

Del 2 Teknologien er klar - er markedet det?

- 11.35 Hybridsjarken Karoline – erfaringer etter snart to års drift, v/Karl Gunnar Aarsæther, Sintef
- 11.50 Angelsen senior – planlegging av verdens første hybridskøyte v/Terje Angelsen, Hans Angelsen og sønner AS
- 12.05 Slik elektrifiserer vi havna v/Kjell Ole Holmen, Lofoten Elektro AS og Nelfo Nordland
- 12.25 Klimavennlig kystfiske er viktig for historien om ren mat fra Lofoten v/Anne Karine Statle, Lofoten Matpark

Forprosjekt 2018 > hovedprosjekt 2018-2020

Klimasatsing i kystfiskehavner

Prosjektbeskrivelse søknad hovedprosjekt 15.2. 2018

Flakstad kommune
Næring og utvikling

Hovedmål

Utvikle kunnskap og løsninger i kystfiskefartøy og deres hjemmehavner som bidrar til reduksjon i utslipp av klimagasser og omstilling til lavutslippssamfunnet.

Delmål og delprosjekt

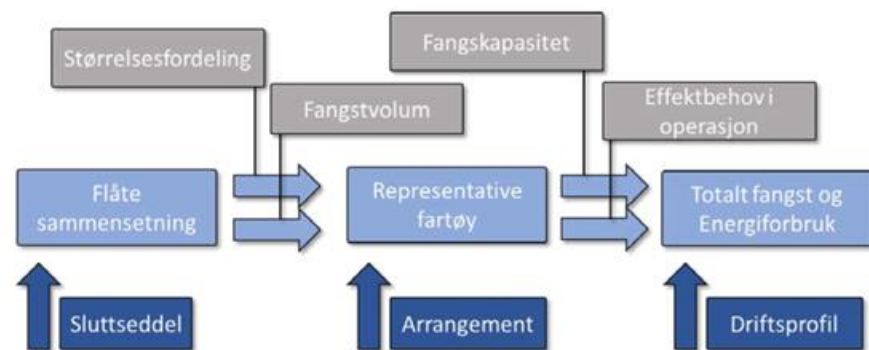
1. Dokumentasjon av kystfiskefartøy ift klimaspor
2. Dokumentasjon av fiskemottak og logistikk
3. Planlegge en praktisk modell for ladestasjon i fiskerihavna
4. Vurdere betydning av miljø/bærekraft i markedet
5. Verdikjeder og samhandling
6. Hvordan fiskerne tar imot ny teknologi
7. Kunnskapsdeling

Delprosjekt 1: Måling av energibruk og klimagassutslipp i fiskefartøy

Prosjektledelse: Sintef Nord v. Karl Gunnar Aarsæther

Prosjektmål: Måle energibruk fra motor, dekksutstyr og andre brukere om bord i 4 fiskefartøy i Flakstad, et fartøy fra hver lengdegruppe. Videre skal det måles klimagassutslipp (CO₂, NO_X) fra fartøyene i ulike typer drift.

Figur 1: Grafisk fremstilling av en overordnet analysemodell for energibruk i kystfiske

4 kystfiskefartøy er valgt ut som testfartøy, og skal få montert måleutstyr om bord.

Navn, eier	Hjemmehavn	Lengde meter	Material, byggeår	Motor, årsmod.	Fangstmodell
Ida Amalie, Napp kystfiske AS	8382 Napp	27	Stål 2002	999 Hk 2002	Snurrevad, sildnot, garn, line
Tommy Jr, Nordsten AS	8382 Napp	19,01	Stål 1990	500 HK 2017	Garn, line, juksa
Vibeke Cathrin, Martin Solhaug	8387 Fredvang	14,99	Aluminium 2013	525 Hk 2013	Garn, line, juksa, krabbeteiner
Dyvåg, Erling Amundsen	8387 Fredvang	9,72	Plast	160 Hk 2017	Garn, line, juksa, krabbeteiner

Delprosjekt 2: Måling av energibruk og utslipp i fiskemottak

Prosjektledelse: Sintef Nord v. Karl Gunnar Aarsæther.

Mål: Dokumentere energibruk og klimautslipp i verdikjeden fra mottak av råfisk til videresending av ferdigvare (filet, tørrfisk) eller sløyd/flekket fisk som sendes videre på trailer til filetfabrikk eller salteri/klippfiskfabrikk.

Delprosjekt 3: Tilrettelegging for ladestasjon i Ramberg havn

Prosjektledelse: Flakstad kommune v. Kurt Atle Hansen (næring og utvikling) og Kristian Rosø Knutsen (teknisk avdeling).

Mål: Etablere en kombinert ladestasjon som kan benyttes av biler/busser på dagtid og fiskebåter på kveld/natt.

Delprosjekt 4: Markedsbetydning av miljøtilpasset og sosialt bærekraftig sjømat

Prosjektledelse: LofotenMat SA v. daglig leder Anne Karine Statle.

Mål: Undersøke om tiltak ift energi, klimautslipp og lokal forankring har betydning for produsenter og forbrukere av sjømat fra Lofoten.

Tre fiskevær,
arealpress,
turister og en
nasjonalpark

Delprosjekt 5: Verdikjeder og samhandling

Prosjektledelse: SALT Lofoten AS v. Hilde Rødås Johnsen

Mål: Se på sammenhenger mellom ulike kombinasjoner av fiskefartøy, redskapstype, driftsmodell og fangst/fiskekvoter.

Analyse av havner og landingsmønster vil også omfatte andre fiskefartøy og fiskerihavner enn de lokale som deltar i dette hovedprosjektet. Se vedlagt analysemodell fra SALT. Delprosjektet vil føre videre kartlegging i forprosjektet.

Analyser vil knyttes til følgende nivå

- fartøynivå
- havner og landingsmønster
- produksjon og lager
- logistikk og marked

Delprosjekt 6: Lokale fiskeres møte med ny teknologi

Delprosjektet ledes av 1.amanuensis Berit Kristoffersen v. Universitetet i Tromsø (Norges arktiske universitet).

Mål: Kartlegge hvordan fiskerne tar imot ny teknologi og tar den i bruk, kopierer eller videreformidler til andre fiskere.

Fiskeri er ei tradisjonsrik næring, og ny kunnskap møtes ofte med en viss skepsis. Når teknologiske fiskerpionerer får vist at ting fungerer i praksis, så kan det skje rask kopiering og videreutvikling av yrkesbrødre. Med innføring av ny teknologi i kystflåten, og med Flakstad som spydspiss i tilretteleggingen for klimavennlig teknologi, vil UiT gjennomføre et delprosjekt for å fokusere på brukerne.

Delprosjekt 7: Analyse og kunnskapsformidling

Prosjektledelse: Flakstad kommune, innovasjonsnettverk Lofoten

Mål: Fremskaffe relevant dokumentasjon på klimaspor i kystfiske og presentere dette i ulike sammenhenger.

- Innsamling og bearbeiding av data fra testfartøy og fiskerihavn m. produksjon/logistikk
- Utarbeiding av rapporter og analyser
- Presentasjon på bransjemøter, seminar, folder, websider mv.

Hva gjør lokale fiskere ift miljø?

Moen Marin bygger hybrid fiskebåt

30. august 2017 09:13 | Av Katrine Hvitved-Jacobsen | Tips redaksjonen om en historie

Moen Marin bygger den hittil største fiskebåten som skal bruke batterier til fremdrift.

Den dieselelektriske batterihybriden reduserer drivstofforbruket med 25 prosent, og kutter årlig CO₂-utslipp med 200 tonn.

Elektrifisering

Med sine 21 meter blir BN 200 fra Moen Marin den hittil største fiskebåten som skal bruke batteri til fremdrift. BN 200 blir en såkalt batterihybrid, og er som et nytt og viktig steg i elektrifiseringen av fiskerinæringen. Garnbåten er tegnet av Marin Design AS og bygges for rederiet Hans Angelsen og Sønner i Lofoten.

- Samarbeidet med rederiet har vært en viktig forutsetning for utviklingen av den dieselelektriske batterihybriden. De er motiverte for å tenke nytt og innovativt for å spare miljø og redusere driftskostnadene, sier Torfinn Hansvik, teknisk sjef i Moen Marin i en pressemelding fra selskapet.

Den nye hybride fiskebåten til Moen Marin.
Illustrasjon: Moen Marin

Plug In hybrid fiskebåt

Fiskebåten «Angelsen Senior» Registreringsnummer N-200-F - Byggenummer 200

Reder: Hans Angelsen og sønner AS – Ramberg i Lofoten.

Tradisjon og modernitet i fiskeværet

Forprosjektet ferdig, mye spennende arbeid skal skje i hovedprosjektet

Fremtidens fiskevær

- Hva viser mulighetsstudien?

Kommunen ønsker å satse på alle fiskeværerne, fordi hvert fiskevær har et potensiale og kan spille hverandre gode.

Viktig budskap for innbyggere, mulige tilflyttere og investorer.

Kommunen ønsker å få et positivt samspill mellom kystfiske, turisme, service og bomiljø. Et mangfold som har preget fiskeværernes opp gjennom historien.

Havna bør være ankerpunktet og navet i fiskeværerne. Nærhet til havna, servicefunksjoner og naturkvaliteter gjennom gåavstand er det som legger premissene for fremtidens fiskevær, og som gjør disse stedene attraktive for eksisterende beboere, besøkende og fremtidige tilflyttere.

Fisk – fritid - fremtid?

- Nordlandsforskning 2017: Flakstad er på Europa-toppen i korttidsutleie. Airbnb alene har ca 10 % av boligene.
- Vanskelig for unge og arbeidsinnvandrere å få kjøpt seg rimelig bolig.
- Behov for alternative boliger; småhus og borettslag må prøves.

Rapport: Airbnb kan få «katastrofale konsekvenser» for noen kommuner

Airbnb blir stadig større i Norge. Det er ikke bare positivt, advarer forsker.

Her i Flakstad kommune i Lofoten leies mellom 4,6 og 9 prosent av boligene (avhengig av opptellingmetode) via Airbnb. På bildet: Fiskeværer Nusfjord.

Markus Thonhaugen
@markustee
Journalist

Oppdatert 23.12.2017, kl. 17:05

Ramberg havn skal utvikles med ladestasjon og andre miljøkvaliteter.

Hva er det faktiske klimasporet i ulike ledd fra kystfiskebåten til butikken?

